

lag for havde Udlæg i Anledning af Koncessionens Erhvervelse, antager jeg virkelig ikke. Jeg tillod mig i mit første Foredrag at udtale, at Hensigten med denne Bestemmelse er at forhindre, hvad man i Almindelighed kalder „Jobben“ med det Slags Koncessioner ved Salg af dem. Jeg tror ikke, at det i forekommende Tilfælde vil være forbundet med nogenformelt Vanskelighed at bestemme om et Vederlag kan anses for passende overfor Udgifter, som enhver Koncessionsøgende selvfølgelig maa have, inden han faar Koncessionen. De øvrige Bemærkninger, som den høitærede Minister fremførte, ere jo af den Bestaffenhed, at de overmaade let vilde kunne rettes ved Sagens videre Behandling, og det er en Selvfølge, at vi Forslagsstillere med Fornøielse have modtaget de Bemærkninger, den ærede Minister fremkom med i den Henseende. Om end den ærede Minister just ikke syntes at være meget begejstret ved Lovforslaget, har jeg dog Grund til at takke ham for den Maade, hvorpaa han har stillet sig til det. Jeg haaber, at han ikke vil unddrage sig videre Forhandling paa dette Grundlag, og det skulde glæde mig og de øvrige Forslagsstillere, hvis disse Forhandlinger kunde føre til et praktisk Resultat, om ikke just i denne Samling, saa daaere.

N. N. Jensen: Skjøndt vi herhjemme begyndte sent paa vor Jernbanebygning, og skjøndt vi dengang kunde støtte os til Erfaringer, som man havde gjort i Udlandet, saa ere vi dog paa mange Omraader strandede paa det Samme, som man er strandet paa der; thi det er ikke lykkedes os at faae noget Planmæssigt i vore Jernbanenet, og Grunden dertil maa søges i, at der ikke dengang, da vi begyndte paa Bygningen af Banerne, forelaa nogen samlet Plan. Vi have bygget vore Jernbaner i større eller mindre Stykker, og saaledes at, uagtet det, man vilde, var Anlægget af Statsbanelinier, saa have dog de lokale Interesser ved mange Leiligheder spillet en saadan Rolle, at disse Linier ere blevne trukne i Retninger, som de ikke burde gaa i. Imidlertid have vi jo nu et Statsbanenet, og efterat vi have faaet de sjældneste Baner ind deri, saa bliver Spørgsmaalet først og fremmest: Hvad bør vi gjøre for at komplicere dette Net paa en hensigtsmæssig Maade? Tror jeg nu end, at der ikke vil kræves mange Baneanlæg, for at dette kan siges at være Tilfældet, maa jeg dog anse en samlet Overveielse som ønskelig og nødvendig, og den bedste Veie til at naae Maalet vil være Nedsættelse af en Jernbanekommission under Indenrigsministeren. Det er jo ikke første Gang, at Spørgsmaalet om en saadan Kommission er bragt paa Bane, og den høitærede Minister har — i hvert Fald ved Konferencerne med Jernbaneudvalg — ikke stillet sig bestemt i Opposition til denne Tante. Nu veed jeg meget vel, at der kan gjøres væsentlige Indvendinger imod Kommissioner og Kommissionsbehandlinger over-

hovedet; men i et Spørgsmaal som dette, hvor saa mange forskjelligeartede Interesser berøres, tror jeg, det er ønskelig, at man kommer til en Behandling gjennem en Kommission, thi kun ad denne Veie kan man finde en virkelig alsidig Løsning. Hvis en saadan Kommission traadte sammen og udtalte sig om, hvilke Baner der endnu burde anlægges, saa vilde dette vistnok være den heldigste Maade, og saa vilde det kunne foranledige, at der blev forelagt Rigsdagen et Lovforslag om samtlige de Baner, som endnu skulde bygges, om Rækkefølgen, hvori de skulde bygges, samt om den aarlige Bevilling, som man maatte anse det for tilraadeligt at anvende hertil. Men selv om en saadan fuldstændig Løsning i Dieblirket maatte vise sig uigennemførlig, saa vilde dog ialtsald en saadan Plan være af stor Betydning for Anlægget af lokale Baner, thi først, naar man i Landet har en Anstuelse om, hvilken Plan Regjeringen har med Hensyn til den fremtidige Jernbanebygning, først da kan der være Tale om, at man for Uloort kan optage Spørgsmaalet om Bygningen af lokale Baner i saadanne Ægner, som ere velstaaende og velbefolkede nok til at kunne overkomme et saadant Anlæg, og som af Planen se, at de i en nærmere eller fjernere Fremtid ikke kunne gjøre sig Haab om at faae et saadant Anlæg. Jeg tillægger derfor en Jernbanekommission Betydning saavel med Hensyn til Udviklingen af Statsbanenettet som med Hensyn til Udviklingen af de lokale Baner. Hvad de lokale Baner angaar, da vil det ikke kunne negtes, at Spørgsmaalet derom staar paa Dagsordenen hos os ligesom næsten overalt undtagen i Frankrig, hvor det har fundet sin Løsning, og jeg tilstaar, at jeg havde troet, at den høitærede Minister i Erkjendelse heraf havde ønsket en Løsning af denne Sag i Retning af en generel Lov. Af den høitærede Ministers Udtalelser idag har jeg imidlertid faaet et noget andet Indtryk; men jeg kan dog ikke se, at Exemplet om Odense-Vogensebanen skulde vidne for det Helbige i at betrage denne Veie, thi det, som man maa ønske Rigsdagen fritagen for, er jo netop en Drøftelse af disse rent lokale Interesser med Hensyn til Balget af Linierne, og ved Behandlingen af Odense-Vogensebanen viste det sig jo netop, at de lokale Interesser paa den ene Side vilde have en Linie mod Øst og paa den anden Side en Bane mod Vest. Saadan vil det som oftest gaa, og maaste ligger Sandheden i Midten. Naar den høitærede Minister sagde, at det var lettere for os her i Landet at overveie den Slags Forhold, end det var i Frankrig, fordi vort Land ikke var saa stort, og fordi vi kjendte vort Land bedre, saa deler jeg ikke denne Betragtning; thi jeg har den Overbevisning, at uagtet vort Land er lille, saa er Kjendstabet til det dog ingenlunde saa udbredt, at alle Thingets Medlemmer, naar der er Tale om et Jernbaneforslag, ere fuldt bekendte med Forholdene i den paagjældende Ægner. Jeg havde